

Asia: VM212:00/2018 VN/10384/2019

Lausuntopyyntö valtionavustushankkeessa (VM212:00/2018) toimivan järjestöjaoston väliraportista

1 Taustatiedot

Lausunnonantaja

Valtionapuviranomainen

2 Järjestöjaoston alustavat ehdotukset ja selvityksen kohteet

1 Monivuotiset toiminta-avustukset (s. 14)

-

2 Valtionavustushakujen koordinointi (s. 15)

-

3 Valtionavustusten digitaalinen haku ja raportointi (s. 15)

Olisi hyvä, että valtionavustusviranomaisille tarjotaan mahdollisuus käyttää myös vuonna 2024 ja sen jälkeen omaa digitaalista VA-tietojärjestelmää, mikäli sellainen on olemassa ja mikäli järjestelmässä on riittävät toiminnallisuudet ja se vastaa mahdollisessa valtionavustuslain päivityksessä kirjattavia vaatimuksia valtionavustusviranomaisen omalle järjestelmälle.

4 Valtakunnallisten keskusjärjestöjen rooli valtionavustustoiminnassa (s. 16)

-

5 Rahapeliteuttoja jakavien ministeriöiden toimintatapojen yhdenmukaistaminen (s. 17)

Tämä on kannatettava ehdotus. Tuleva valtion yhteinen digialusta oletettavasti helpottaa yhteisten menettelytapojen luomista ja tekee avustusprosessista hakijan kannalta ennakoitavampaa.

6 Valtionavustustoiminnan uusi toimintamalli (s. 18)

-

7 Odottamattomien muutosten huomioon ottaminen (s. 18)

-

8 Toiminnassa tapahtuvien olennaisten ja/tai odottamattomien muutosten ilmoittaminen (s. 19)

-

9 Yhdistysten talouden ja toiminnan raportointi (s. 19)

Tämä on erittäin kannatettavaa. Toiminnan ja tulosten arvioinnissa on tärkeää kiinnittää huomiota haluttuihin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin jo avustusta avattaessa. Ennen haun avaamista määriteltävät, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet edellyttävät kuitenkin, että yleisavustusten ja erityisavustusten käyttötarkoitukset erotetaan toisistaan ja määritellään selkeästi (ks. ehdotuksen kohta 4.12)

Arvioinnin painopisteen siirtäminen systemaattiseen ennakointiin, seurantaan ja jatkuvaan kehittämiseen edellyttää myös, että valtionavustuksina jaettavat määrärahat ovat riittävän ennakoitavasti avustuksia jakavan valtionapuviranomaisen tiedossa. Ennakointi mahdollistaa arvioinnin suunnittelun sekä tehokkaan viestinnän arviointikäytännöistä ja tavoiteltavista tuloksista, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Valtionapuviranomaisen ja määrärahoista päättävien tahojen yhteistyötä tulee lisätä, jotta mahdollistetaan tiedolla johtaminen ja siihen perustuva valtionavustustoiminnan jatkuva kehittäminen rahoituskierrroksesta toiseen

10 Yhdistysten osallisuus ja vaikuttaminen (s. 20)

-

11 Valtionavustushakemusten ja -selvitysten käsittely tiimeissä (s. 21)

Tiimityöhön siirtyminen on hyvä ehdotus. Opetushallituksessa valtionavustuksiin liittyvä työ tehdään tiimeissä hyvin samanlaisen mallin mukaisesti kuin tässä raportissa ehdotettu. Kokemus tiimityöstä on ollut hyvä. Tiimityötä ja yhtenäistä koordinointia Opetushallituksessa tiivistetään edelleen koko ajan ja yhtenä tavoitteena on nimenomaan toimintatapojen yhtenäistäminen sekä asiakaslähtöisyys. Mukana tiimityössä on sisältöasiantuntijoiden lisäksi VA-tietojärjestelmän pääkäyttäjät ja tietohallinto, taloushallinnon asiantuntijat, juristit, viestintä, taloustarkastaja. Valtionavustusprosessin osallistuu siis hyvin monipuolista asiantuntemusta ja poikkeuksellista osaamista sisältäviä tiimejä.

12 Yleisavustusten ja erityisavustusten arviointikriteerit (s. 21)

Määritelmien epäselvyys on yleinen ongelma valtionavustuksista puhuttaessa. Yleis- ja erityisavustuksia voidaan hakea samantyyppiseen toimintaan. Yleisavustusten, kohdennettujen

yleisavustusten ja erityisavustusten määritelmien selkiyttäminen on siksi erittäin tärkeää. Yleisavustukset ja kohdennetut yleisavustukset tulisi voida kohdentaa perustoimintaan ja erityisavustukset toiminnan kehittämiseen, uusien toimintamallien luomiseen sekä innovaatioiden, kokeilujen ja/tai investointien tekemiseen. Lisäksi tulee tarkastella, onko joidenkin yleisavustusten sekä perustoimintaan kohdennettavien erityisavustusten siirtäminen osaksi hakijan perusrahoitusta mahdollista. Tulee selvittää mahdollisuudet ”korvamerkitä” kyseinen rahoitus valittuun toimintaan, mikäli rahoitus siirtyy esimerkiksi valtionavustuksena jaettavasta rahoituksesta osaksi valtionosuutta.

13 Yhteiset vastuullisuuskriteerit (s. 22)

-

14 Varainhankinta ja rahoituslähteiden yhteensovittaminen (s. 22)

-

15 Taloustarkastajan tehtävä (s. 23)

Taloustarkastajan roolin laajentaminen on erittäin hyvä ehdotus. Taloustarkastajan asiantuntemuksesta on suurta hyötyä jo prosessin valmisteluvaiheessa. Näin prosessi saadaan alusta asti linjakkaaksi ja myös taloutta koskevat reunaehdot tulevat selviksi. Opetushallituksessa taloushallinnon edustajat ja taloustarkastaja ovat jo keskeisessä roolissa prosessin kehittämisessä, hakijoiden ja avustuksen saajien informaatio-ohjauksessa, VA-tietojärjestelmän kehittämisessä, valtionavustustoiminnan seurantatyössä sekä valtionapuviranomaisen sisäisessä kouluttamisessa. Kokemukset ovat erittäin positiivisia ja yhteistyötä tiivistetään edelleen.

3 Järjestöjaoston väliraportti ja valtionavustustoiminta

Järjestöjaoston väliraporttia koskevat yleiset huomiot

Esitetyt parannusehdotukset ovat kannatettavia. Opetushallituksessa on kehitetty ja kehitetään valtionavustustoimintaa hyvin samansuuntaisesti.

Valtionavustustoimintaa koskevat yleiset huomiot

-

Valtionavustuskäytäntöjen yhdenmukaistamista koskevat ehdotukset järjestöjaostolle valmistelun jatkamiseksi

-

Kopperi Marjaana
Opetushallitus